

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у ХХІ столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

необхідно проводити щорічно вакцинацію Biocan® NOVEL DHPPi/L4R або Biocan® NOVEL Pi/L4 для підтримання напруженості гуморального імунітету.

Отже, основний шлях передачі лептоспірозу для людини та тварин – водний, інфікування відбувається через контакт зі забрудненою водою. У собак існують особливі механізми інфікування, зокрема через взаємний контакт та маркування території свіжою інфікованою сечею. Діагностика лептоспірозу включає анамнез, клінічний огляд та титр РМА. Важливо серологічні тести комбінувати із іншими тестами, такими як ПЛР та аналіз крові тощо. Лікування лептоспірозу залежить від тяжкості інфекції, включаючи антибіотикотерапію та підтримуючу терапію. Профілактика включає вакцинацію та уникнення контакту з забрудненою водою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Klosowski, Marika L, and Andrea A Bohn. "Microscopic detection of Leptospira bacterial organisms in urine sediment from a young dog with leptospirosis and a review of the pathobiology and diagnosis of canine leptospirosis." *Veterinary clinical pathology* vol. 52,1 (2023): 112-118. doi:10.1111/vcp.13129
2. Reagan, Krystle L, and Jane E Sykes. "Diagnosis of Canine Leptospirosis." *The Veterinary clinics of North America. Small animal practice* vol. 49,4 (2019): 719-731. doi:10.1016/j.cvsm.2019.02.008
3. Schuller, S et al. "European consensus statement on leptospirosis in dogs and cats." *The Journal of small animal practice* vol. 56,3 (2015): 159-79. doi:10.1111/jsap.12328

УДК 619:616.9

МЕЛЬНИК С.М., магістрантка

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

epizootologiya@ukr.net

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО ПЕРИТОНІТУ КОТІВ ЗА РІЗНИХ ФОРМ ПЕРЕБІГУ ХВОРОБИ

Комплексний підхід важливий для діагностичних та терапевтичних стратегій, що застосовуються у випадках інфекційного перитоніту котів (ІПК). Зустрічаються три різні форми ІП – вологу (ефузійну), суху (неефузійну) та неврологічну, які мають клінічні прояви та потребують відповідних діагностичних методів. Диференціальної діагностики для виключення станів, які можуть імітувати ІПК, включаючи хвороби серця, онкологію, запалення або інфекції є важливим елементом для уточнення діагнозу. Діагностичний протокол для ІПК у передбачає багатогранний підхід, що включає клінічну оцінку, візуалізацію, тестування на коронавірус методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР), аналіз крові та ретельний аналіз ліквору у випадках вологої форми ІПК. Експериментальний противірусний препарат GS-441524 показав себе багатообіцяючим під час практичного застосування.

Ключові слова: ІПК, перитоніт, GS-441524, комплексна діагностика.

Інфекційний перитоніт котів (ІПК) (feline infectious peritonitis, FIP) – це смертельне прогресуюче захворювання, спричинене мутацією коронавірусу котів (feline coronavirus, FCoV) в патогенну форму, яка може викликати системну інфекцію. Захворювання зазвичай виникає у молодих котів віком до 2 років, але може виникнути у котів будь-якого віку. Мутований коронавірус інфікує і розмножується в макрофагах, поширюючись по організму і викликаючи запальні ураження, які називаються гранульомами, в різних органах. Загальні клінічні ознаки включають стійку лихоманку, втрату ваги, поганий апетит, млявість, жовтяницю та асцит або плевральний випіт у випадках вологої форми ІПК. Загалом діагностика ІПК передбачає проведення тестів, таких як ПЛР для виявлення коронавірусу в рідині випоту, а також виключення інших можливих причин випоту [1].

До недавнього часу вважалося, що лікування ІПК не існує, і в кінцевому підсумку хвороба є смертельною, вважалося, що підтримуюча терапія, така як антибіотики та протизапальні засоби, може допомогти тимчасово впоратися з симптомами. Нині є успішна

практика застосування нуклеозидного препарату GS 441524 та інших протикоронавірусних препаратів для лікування ІПК.

Волога (ефузійна) форма ІПК характеризується накопиченням рідини з високим вмістом білка/запальних клітин у черевній порожнині (асцит) або грудній клітці (плевральний випіт). У хворих котів проявляється млявість, лихоманка, втрата ваги, поганий апетит. Накопичення рідини може призвести до утруднення дихання, здуття живота.

Діагностика вологої форми ІПК включає аналіз ліквору, за якого підвищений рівень білка, низька клітинність, позитивна реакція у ПЛР на наявність вірусу та/або наявність у сироватці крові антитіл до коронавірусу. Аналіз крові демонструє низький рівень лімфоцитів. Ультразвукове дослідження, рентгенографія виявляють скупчення випоту в черевній порожнині або грудній клітці.

Суха (неефузійна) форма ІПК характеризується гранулематозно-запальними ураженнями в таких органах, як печінка, нирки, кишечник. У хворих тварин проявляється постійна лихоманка, втрата ваги, депресія, блювота, діарея. Невелике утворення в животі може прощупуватися через збільшені мезентеріальні лімфовузли. Також, може проявлятися легка жовтяниця, поганий стан тіла. У деяких котів можливі характерні ураження очей.

Діагноз за сухої форми ІПК ставиться на основі біопсії уражених ділянок, дослідження їх у ПЛР, наявності антитіл у сироватці крові до коронавірусу котів. Також беруть до уваги високий рівень глобулінів в аналізі крові. Ультразвукове дослідження та рентгенографія можуть виявити запалення органів та утворення в них.

Нервова (неврологічна) форма ІПК характеризується запаленням головного, спинного мозку, очей. У хворих тварин проявляються неврологічні ознаки, такі як атаксія, судоми, вестибулярний дефіцит. Спостерігаються характерні очні захворювання. Також можуть проявлятися поведінкові зміни, ознаки деменції [2].

Діагноз за нервової форми ставиться на основі МРТ центральної нервової системи, офтальмологічного обстеження, та виявлення антигену у ПЛР або серологічно антитіл до коронавірусу котів.

Однак багато інших котячих хвороб можуть клінічно подібні до ІПК і повинні бути виключені шляхом диференціальної діагностики. У котів з випотом інші причини, такі як хвороби серця, печінки, коагулопатія, травми, неоплазії, можуть призвести до подібного накопичення рідини в грудній клітці або черевній порожнині. Серцева недостатність та порушення згортання крові можуть бути виключені на основі клінічного огляду, методами діагностичної візуалізації та аналізу крові. Аналіз випоту на основі проби Rivalta дозволяє диференціювати ІПК від раку, інфекції або запалення.

У випадках сухої форми ІПК без випоту бактеріальна або грибкова інфекція, злоякісні новоутворення (наприклад, лімфома), запальні захворювання кишечника, панкреатит, токсоплазмоз та інші вірусні інфекції (наприклад імунodefіцит котів) можуть проявлятися втратою ваги, млявістю, лихоманкою та запаленням органів. Візуалізація, біопсія та лабораторні тести допомагають відрізнити ІПК від цих інших причин.

У котів з неврологічною формою ІПК слід дослідити інші інфекційні агенти, такі як імунodefіцит та лейкоз котів, криптококоз і токсоплазмоз, як потенційні причини неврологічних симптомів.

Хоча ФІП має деякі характерні клінічні ознаки, для підтвердження діагнозу необхідне виявлення антигену або антитіл до коронавірусу у лікворі та/або тканинах, а також узгоджені результати лабораторних та візуалізаційних обстежень. Ретельне діагностичне обстеження є ключовим для виключення подібних станів іншої етіології та встановлення остаточного діагнозу на ІПК [3].

Робота була виконана на базі приватної ветеринарної лікарні «Genesis» (м. Київ). Були ретроспективно проаналізовані відомості про діагностику та лікування ІПК на базі клініки, також були проаналізовані результати власних спостережень отриманих під час лікування чотирьох котів з діагнозом ІПК, які поступили у клініку.

Діагностика ІПК в клініці включає клінічну діагностику, діагностичну візуалізацію, проведення ПЛР дослідження та серологічних тестів (направлення проб для аналізу у сторонню лабораторію) для встановлення інфікування тварини коронавірусом котів, гематологічні дослідження та біохімічний аналіз крові, для дослідження випоту використовується проба Rivalta (RIVALTA FIP-VETube). У клініці діагностують всі форми ІПК та проводять диференційну діагностику.

Для лікування хворих на ІПК котів застосовують симптоматичну та підтримуючу терапію у залежності від симптомів та їх тяжкості. Як терапія ІПК застосовується курс експериментального препарату GS 441524, аналогу нуклеозиду, який пригнічує вірусну реплікацію коронавірусу котів. В експериментальних дослідженнях він показав багатообіцяючі результати у лікуванні ІПК. Однак він ще не є ліцензованим ветеринарним препаратом в Україні.

Схема лікування котів із застосуванням GS 441524 передбачає введення ін'єкцій препарату під шкіру протягом 12 тижнів. Початкова доза зазвичай становить 2 мг/кг маси тіла, що вводиться один раз на добу. Дозування можна коригувати залежно від реакції та побічних ефектів. Багатьом котам з часом можна знизити дозу до більш низьких підтримуючих доз (наприклад, 0,5-1 мг/кг/день). Лікарі клініки навчають власників робити ін'єкції в домашніх умовах або приймають хворих тварин на лікування щоденно протягом курсу лікування.

За котями ретельно спостерігають на предмет покращення симптомів, яке може відбутися протягом перших 1-2 тижнів. Регулярні аналізи крові, сечі та візуалізація допомагають виявити будь-які несприятливі впливи на показники нирок та печінки. Оцінка прогресу з інтервалом у 2 тижні допомагає керувати зменшенням або припиненням терапії після досягнення ремісії.

Рецидиви можуть вимагати додаткових циклів лікування з початковою 12-тижневою тривалістю.

Отже, діагностика та лікування ІПК вимагає багатогранного підходу до вирішення проблеми, адже хвороба ІПК має різноманітні форми і важко піддається лікуванню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Thayer, Vicki et al. "2022 AAFP/EveryCat Feline Infectious Peritonitis Diagnosis Guidelines." *Journal of feline medicine and surgery* vol. 24,9 (2022): 905-933. doi:10.1177/1098612X221118761
2. Tasker, Séverine et al. "Feline Infectious Peritonitis: European Advisory Board on Cat Diseases Guidelines." *Viruses* vol. 15,9 1847. 31 Aug. 2023, doi:10.3390/v15091847
3. Paltrinieri, Saverio et al. "Feline infectious peritonitis (FIP) and coronavirus disease 19 (COVID-19): Are they similar?." *Transboundary and emerging diseases* vol. 68,4 (2021): 1786-1799. doi:10.1111/tbed.13856

УДК 619:616.9

АРДЕЛЯН Р.В., магістрант

Науковий керівник – **ДОВГАЛЬ О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

epizootologiya@ukr.net

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕПІЗООТИЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОЧНО-ТОВАРНОЇ ФЕРМИ

Підтримка епізоотичного благополуччя, тобто відсутності небезпечних інфекційних хвороб тварин, є дуже важливим завданням для успішного функціонування молочних ферм, оскільки дозволяє уникнути втрат продуктивності через захворювання поголів'я. Заходами для підтримки епізоотичного благополуччя є комплексний підхід до біобезпеки, що включає як зовнішній захист від занесення збудників, так і внутрішній контроль за їх поширенням, регулярні профілактичні заходи (вакцинації, дегельмінтизації, дезінфекції), карантин новоприбулих тварин, моніторинг епізоотичної ситуації шляхом лабораторних досліджень і своєчасна ізоляція джерел інфекції.

Ключові слова: біозахист, біобезпека, щеплення, лейкоз ВРХ, туберкульоз.